

[Chr. Thomsen.]

kommende år. Jeg vil gerne sige til landbrugsministeren, at det er lige nøjagtigt det stik modsatte af fra samfundets side at ville dirigere landbruget i en bestemt retning.

Vi har ønsket en højere sammenlægningsgrænse; flertallet i landbokommissionen har nævnt op til 100 ha. Jeg tog i landbokommissionen forbehold over for en bestemt arealgrænse — jeg kan jo lige så godt sige det selv med det samme, ellers er der en af de efterfølgende ordførere, der gør det — fordi jeg af gammel og bitter erfaring ved, at det er rart at have lidt bevægelsesfrihed, når det drejer sig om grænser. Bortset fra det, er det for socialdemokratiet ikke noget helligt, om det bliver 90 eller 100 eller noget andet. Der er derimod noget andet, vi gerne vil drage ind i diskussionen om sammenlægningsgrænser, og det er hensynet til jordens bonitet. Det er jo ikke det samme at tage 100 ha god jord på Lolland-Falster og mange steder i Jylland at tage 100 ha af den dårligste jord. Derfor vil det være rigtigt, når man taler sammenlægningsgrænser, også at tale om, hvilken jordkvalitet det drejer sig om.

Socialdemokratiet kan også godkende og medvirke til det, der er foreslået i landbokommissionen om friere adgang til at lade særlig dårlig jord overgå til andet formål, f. eks. beplantning. Det finder vi naturligt, sådan som udviklingen former sig.

Jeg vil gerne drage en anden ting frem, nemlig spørgsmålet om den del af jorden, der kan bruges til rekreative formål. Nu ved jeg godt, at man i et andet udvalg og også andetsteds på grund af eventuel indtræden i fællesmarkedet arbejder med problemerne om den del af den danske jord, der kan bruges til rekreative formål, idet man forventer et betydeligt pres herpå. Hvis vi kommer i fællesmarkedet og der kommer et sådant pres på rekreativ jord, vil jeg tro, at det først og fremmest bliver langs vestkysten, langs Lolland-Falsters kyster og på vore små øer som helhed.

Man burde nok tage op til diskussion, om man egentlig ikke skulle følge det princip, som er anvendt ved Vestskoven, nemlig købsprincippet. Man burde nok i langt højere grad, end man har gjort tidligere, gå ind for køb af jord. Jeg har erfaring for, at det ret ofte er sådan, at når man køber på

det rigtige tidspunkt, er der i virkeligheden ikke større pengemæssig forskel på at købe og frede jorden. Derfor burde man i højere grad følge den allersikreste metode til at beskytte og at fastholde den jord, som man mener at have brug for til rekreative forhold: ganske enkelt at købe den. Man kunne f. eks. lade klitdirektoratet tage sig af vestkysten; plantørerne ved som regel besked, når der er jord og plantagearealer til salg. Andre steder kunne det være formålstjenligt at bruge statsskovvæsenet og atter andre steder måske jordlovsudvalget. Det er mig i og for sig ret underordnet, hvilket af de tre væsener man bruger til at opkøbe det. Men jeg vil altså gerne med hensyn til den jord, som man mener at have brug for til rekreative formål, rejse det spørgsmål her, da sagen jo henhører under landbrugsministeren, om man ikke burde bruge den måske ikke i øjeblikket, men på længere sigt billigste vej, at man simpelt hen fra statens side købte op.

Der er et andet problem, som vi ikke har følt særlig stort her i Danmark indtil nu, men som man i en række vestlige lande har taget op, fordi problemet dér har været større. Her i landet har det været sådan, at trods det, at vi har haft en afgang på 7.000 landbrugsejendomme om året, har det sådan set kunnet foregå på en god måde. Der har i og for sig ikke været nogen større vanskeligheder. Men hvis sammenlægning på et eller andet tidspunkt tager fart, vil det nok være rigtigt at drøfte problemet, som man har gjort det i Holland, i Frankrig og alle andre steder. Man må da drøfte, hvad man fra samfundets side kan gøre for midlertidigt, over en jordbank eller en jordfond, hvilket navn man nu vil give den, at købe jord op, som ikke nu, men måske senere kan sammenlægges fornuftigt med naboejendomme. Jeg mener altså ikke, man skal beholde den. Man skal midlertidigt leje den ud og så på en senere tid afhænde den til fornuftig sammenlægning. Det er i alle tilfælde problemer, som vi er villige til at drøfte, efterhånden som de opstår.

Vi er også i socialdemokratiet enige i, at beliggenhedskravene skal fastholdes. Jeg vil gerne sige det herfra, fordi der jo ude omkring en gang imellem kommer en del kritik af, at man ikke kan få lov at sammenlægge to ejendomme, så man slipper for at